

La frase del dia

“És ofensiu que Colau posi el govern al mateix nivell que l'executiu espanyol en matèria de desnonaments”

Neus Munté, VICEPRESIDENTA DEL GOVERN

Tribuna

Juan-José López Burniol. Notari

Política i llenguatge

Victor Klemperer –cosí del director d'orquestra Otto Klemperer– era, l'any 1933, catedràtic de filologia romànica a la universitat alemanya de Dresden. Va néixer a Prússia Oriental i era jueu, fill d'un rabí. Lluità com a voluntari en la Primera Guerra Mundial, es va convertir al protestantisme i es va casar amb la pianista alemanya Eva Schlemmer. Però, quan van arribar els nacionalsocialistes al poder, primer va ser privat de la seva càtedra, després se li prohibí ensenyar i, per acabar, se'l va obligar a treballar com a obrer en una fàbrica. Tan sols el seu matrimoni amb una dona “ària” el va deslliurar de ser deportat com a jueu.

DURANT AQUELLS ANYS TERRIBLES, va redactar un diari (de 1933 a 1945). Una part molt important d'aquest diari són anotacions filològiques sobre els aspectes més significatius del llenguatge del nazisme. I, d'aquestes notes, va sortir després de la guerra un llibre –editat l'any 1947– titulat *LTI: Lingua Tertii Imperii (El llenguatge del Tercer Reich)*. Klemperer era molt conscient de la capacitat conformadora del llenguatge, així com del poder del discurs per crear sistemes ideològics i sectaris, presentats com expressió del sentit comú popular, quan són, de fet, creació d'una minoria fanàtica. Klemperer avisa en el llibre les generacions futures de la necessitat de vigilar l'ús del llenguatge com a eina de manipulació i control social, per evitar el que denomina els seus efectes “narcotitzants” i “verinosos”: “El llenguatge –escriu– no tan sols crea i pensa per mi, sinó que guia alhora les meves emocions, dirigeix la meva personalitat psíquica, tant més com més gran és la naturalitat i la inconsciència amb què m'hi entrego.” La seva conclusió és demolidora: “Un cop que

aquestes representacions (expressades en el llenguatge) estan instal·lades, els grups dominats i els seus membres tindran tirada a actuar d'acord amb l'interès del grup dominant “per pròpia voluntat”. El llenguatge pot ser, doncs, una eina política de dominació.

AQUESTA DOMINACIÓ a través del llenguatge no és exclusiva d'un moment històric determinat, sinó que es pot donar en qualsevol època i en qualsevol circumstància. També ara mateix, en qualsevol lloc i manifestant-se de molt diverses formes. Una de les formes més habituals és la deni-

“El que de més perillós té un llenguatge denigrant és que qui l'utilitza se'l pot acabar creient, i actuar llavors en conseqüència sense advertir l'enfrontament a què el porten els seus actes

gració sistemàtica i continuada de l'adversari, convertit així en enemic, a qui se li atribueixen tots els mals sense reconèixer-li cap virtut, cap qualitat, cap bona obra, ni cap mena de bé. Quan una persona, un grup, un bàndol, una facció o una nació són objecte permanent de desqualificació, escarni, insult, repudi, menysteniment i crítica destructiva, facin el que facin, pel poder o per un nucli amb capacitat d'influència social, les conseqüències que es produeixen són dues. Per una banda, una part més o menys significativa de la població fa seu aquest llenguatge denigrant –el mimetitzat–, de manera que els seus sentiments i la seva voluntat es fan tributaris del missatge d'enfrontament i rebuig que aquell llenguatge proclama. I, per altra banda, els que són objecte d'aquesta violència verbal es converteixen precisament en això: en un “objecte”, en quelcom de què s'ha de prescindir com més aviat millor, una desgràcia que no té remei.

NO OBSTANT, LA NEGACIÓ DE l'altre mitjançant el llenguatge pot tenir una conseqüència molt perniciosa per a aquells que la practiquen. En efecte, la negació radical de l'altre oblida que no existeix el mal absolut i que, per tant, la persona o el col·lectiu objecte de denigració també tenen els seus aspectes positius, la seva voluntat de subsistència i els seus mitjans de defensa, el que provoca que, sempre que poden, es defensin molt més del que esperaven els que han intentat passar del llenguatge als fets sense, potser, pensar-s'hi gaire. Dit d'una manera més planera: el que de més perillós té un llenguatge denigrant és que qui l'utilitza se'l pot acabar creient, i actuar llavors en conseqüència sense advertir l'enfrontament a què el porten els seus actes. Del dit al fet hi ha un tret.

De set en set

Josep Maria Casasús

Porcs urbans

El porc senglar formava part en els temps antics del club de les feres. Era una bèstia perillosa. Calia caçar-la amb les precaucions que encara

prenen els qui maten lleons. Ho he llegit en la introducció de Guillem Gracià Mur a la traducció catalana del *Cinegètic* de Xenofont. És el gran tractadista sobre art venatori a la vella Grècia, de la mateixa manera que Horaci fou l'apologeta de la cinegètica romana. Altres clàssics descriueren l'astúcia i el coratge que calia aplicar a la captura del senglar. Virgili en va narrar la persecució. El gos de Sèneca sabia seguir el rastre tufejant del porc fer. Els experts

No són de tan mala jeia els porcs senglars que campen ara per Collserola

de l'època barrinaren quina era l'arma escaient per enfrontar-se a l'abraonada escames dels senglars. Fabricaren llances amb punxes forçades. Era tan arriscada la lluita contra el senglar que Arrià, deixeble de Xenofont, recomanava fer-ho a cavall. Més encara quan l'animal s'emboscava. La por per la ira del porc salvatge, sobretot per la colera de la verrea que defensava la garrinada, explica que els caçadors s'apleguessin en colles quan anaven a peu. Segons Xenofont, el rei persa Ciros el Gran, tot i anar a cavall, fou envestit per un senglar al parc del seu palau frigi. No són de tan mala jeia els centenars –o milers– de porcs senglars que campen ara per Collserola. Ronden per la Floresta i Valldoreix a la recerca d'aliment. Els més agosarats han entrat a Barcelona. La conversió del porc salvatge en porc urbanitzat consagra del tot el dogma de l'evolució de les espècies.

Sísif

Jordi Soler

